

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponta reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., félfévre 6 korona
negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Telefon száma: 62.

Egyes szám ára 2 fillér.

A Lajtán túl.

— július 23.

Vajjon mi történik a szomszéd Ausztriában? Érdemes egy tekintetet vetni a Lajtán túl, mert az osztrák politikai viszonyok alakulása nemcsak megszivlelendő tanulságokat rejt magában a mi számunkra is, de egyuttal elsőrangú kérdés is reánk nézve éppen a pillanatban, a mikor az egyértelemmel intézendő kérdések egész sorozata van függőben.

Bajos volna azt állítani, hogy Ausztria politikai viszonyai a legutolsó időben javultak volna. Ha pedig nem javultak, úgy már ez egyetlen tény következtében rosszabbodtak is. Mert a stagnáció, a holt ponton való megrekedés, az állami életben már magát a visszafejlődést jelenti.

A helyzet ma Ausztriában ugyanaz, a mi volt évek hosszú során. A német és a cseh nemzet ádáz gyűlölettel áll szemben egymással. A csehek követelik a belső hivatali cseh nyelvet, a Morvaországban felállítandó második cseh tannyelvű tudományegyetemet. E követelések teljesítése előtt a politika

megfeneklett szekerét tovább engedni nem hajlandók és a Reichsrath munkaképességét egyelőre helyreállítani teljes képtelenség. Evvel szemben a németiség ép nem olyan rideg merészséggel ragaszkodik a maga álláspontjához.

A csehek követeléseinek teljesítése esetén haladéktalanul ők mennek át az obstrukcióba.

Ime az osztrák politikai helyzet: És Körber ur? Ez a nagyészü politikus szinte jól érzi magát ebben az állapotban, mert ez a helyzet, melyben ő tulajdonképpen nélkülözhetetlen. Ausztriában minden inog, csak egy szilárd: a Körber ur pozíciója. Igaz, a parlamentben helyzete mind nehezebb lesz. A csehek már alaposan megunták az ő „szenvedély nélkül való állhatatosságának” nevezett politikáját, valójában mitsem várnak már Körber urtól s így a cseh politika legelső törekvése ma már Körber megbuktatása. Ám ez az ellenszenv az osztrák kormányelnök pozíciójának nem igen árthat. Miután Ausztriában a parlament megszűnt az alkotmányos élet faktora lenni, megszűnt az alkotmányos hatalma is

és Körber ur legkisebb baja a megint gott parlamenti pozíciója.

A legközelebbi jövő főkérdése az ő részére is a Magyarországgal egyetértőleg megoldandó tárgyak gyakorlati keresztülvitele. Nem lehet állítani, hogy e kérdésekben, a kiegyezés, a külföldi szerződések keresztülvitele tekintetében valami érdekellentét volna a két állam között. Magyarországnak is, Ausztriának is nagy érdeke, hogy a gazdasági élet terén végre valahára az állandóság helyreálljon. Éppen ezért a két kormányelnök bizonyára vállvetett buzgósággal keresi az annyira óhajtott megoldást.

A probléma bizonyára nem tartozik a könnyebbek közé, mert minden megoldásnak azon a feltételre kell alapulnia, hogy a gazdasági kérdések megoldásában a Reichsrath közreműködésére számítani nem lehet. De hogyan lehessen megkötni a kiegyezést a parlamentáris ut mellőzésével?

Tisza István grófnak semmi oka nincs a vámközösséget, mely az ország érdekében van, feláldozni az által, hogy a kérdések megoldása tekintetében vala-

Flirt.

A „Bácsmegyei Napló” eredeti tárcája.

Várakozásteljesen ült Vizakay körül egy csomó fiu és türelmetlenül lesték a szavát.

— Ritkán voltam ideálmentes állapotban, sokszor szerettem és legtöbbször viszonzózták érzelmeimet, de mégsem ezek közül, hanem a legnaivabb emlékeket mesélem el. Régen történt. Még amikor Kövesdre kerültem.

Abban az utcában, amelyben lakásom volt, mindjárt az első napokban felfedeztem egy rózsás arcú szőke kis lányt. Mindig ott állt az ablaknál, ha arra mentem és rendületlenül mosolygott rám, ha felnéztem rá.

Egy álló évig nem jutottunk tovább a mosolyognál. Még csak nem is köszöntöttem soha, pedig úgy látszott mintha várt volna rá, de nem tettem. Akinek köszönünk, annak már egész másképpen nézünk a szemébe. Elég az hozzá, én arra jártam többször napjában nyáron, de komolyan nem érdekelt engem az

a lány. Hízelt a húságomnak, hogy megvár hűségesen az ablaknál az a mosolygós arcú baba. Ha mással mentem arra, soha se néztem az ablakra, nehogy másnak is felhívjam rá a figyelmét. Nem önzésből, csak éppen azért, mert nekem így tetszett...

»Ismeretségünk» második évében nyaralni mentem. Ősz felé kerültem kövesdre. Vagy husz ideálom is volt ez idő aiatt. Voltak akik komolyan érdekeltek, voltak akik csak éppen, hogy tetszettek. De az a kis Kövesdi baba csak akkor jutott eszembe, mikor visszatértemkor újra ott találtam pironkodva, mosolyogva az ablaknál. Egész lángba borult arca mikor meglátott s nekem igazán önmegtágadásomba került, hogy ne köszöntsem. De csak felmosolyogtam rá és tovább mentem.

Szörnyű előkészületek történtek a városban egy mulatságra. Engem is beválasztottak a rendezőség sorába, de vonakodtam elmenni.

Barátaim annyit beszéltek, megtettem hát a kedvükért, hogy elmentem.

Az étterembe iddógáltunk csak éjfél felé néztem meg a táncolókat. Ott forogtak fidres-fodros könnyű csipkés ruhában a város szépei. És ahogy így nézdegéltem a táncoló párokat, egy rózsaszínű ruhás lányka mosolygott rám édesdeden. Az én utcámbeli mosolygós kis lány volt. A szívem csaknem hangosan dobogott. Beláttam, hogy most nincs mentség, közelednem kell hozzá, ha azt nem akarom, hogy nevelésesnek vagy ostobának tartson. De hát miként? Fölkérjem? Táncoljak? Nem. Föltett szándékom volt nem táncolni.

Mikor elhallgatott a zene, mellé telepedtem, majd sétálni mentünk a teremben.

Első kérdésem volt, hogy számíthatok-e egy négyesre?

— A másodikat Önnek szántam! — mondta s kedvesen nézett szép barna szemével.

— Igen? Hát tudta, hogy itt leszek?

ŐSZI VETÉSHÉZ!

A kinek még vetőgépe nincsen, az ne mulassa el, hogy minél előbb egy „Unicum-Drill” vagy egy „Kincsem” vetőgépet beszerezzen. Az „Unicum Drill”, valamint a »Kincsem» vetőgép az egész országban a legelterjedtebb vetőgép. Csúpan Szabadka sz. kir. városában több mint 300 drb működik a t. gazdaközönség legjobb megalégedésére. — Többek közt vettek: Nsgos Regényi Lajos úr, Nsgos Kiss Ábel, Nsgos Dr. Radics Péter, Sztipics Fábian, Malagurszky Máté Pálfi, Dr. Dekker Gyula kir. ítélőtábla bíró, Báro Vojnics István, Racsman Janos urak és még igen számos szabadkai földbirtokos.

Az „Unicum-Drill” és a „Kincsem” vetőgépek a legszabályosabban vetnek akár a sík földön, akár lejtős vagy hegyes vidéken.

Az „Unicum-Drill” és a „Kincsem” vetőgép Bács-Bodrogh és Csongrád megyék részére kizárólag nálam kaphatók és pedig eredeti gyári árban

kedvező fizetési feltételek mellett.

Telefon szám: 288.

Tisztelettel

SZÜCS ÖDÖN

Szabadka, Raichl-féle palota.

A vasutnak átellenében.

mely rideg és merev álláspontra helyezkedik. Ellenkezőleg, nekünk is érdekünk keresni azt a megoldást, mely az eddigi alapon biztosítja az állandóságot gazdasági éldtünknek. A magyar kormányelnök nyilatkozatai eléggé megnyugtatók arra nézve, hogy a magyar kormány e kérdéseket ebben a szellemenben fogja fel. Első sorban is hangoztatta Tisza gróf, hogy a kormány kezét semmilyen irányban megkötni nem hajlandó, a mivel beigazolta azt, hogy a megoldást szélesebb területen keresik. A mikor pedig nemrégiben azt is hozzátette, hogy a kiegyezés parlamenti elintézése és a 14. §-sal való életbeléptetésén kívül még számos más eshetőség is képzelhető, a magyar miniszterelnök azt engedte sejtetni, hogy egy célhoz vezető, konkrét megoldás terve már lebeg is szeme előtt a két államférfiunk. Nem lepne meg bennünket, ha augusztus havában az ischli királyi lakban e tárgyról fontos tanácskozás esnék.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól —

Budapest, 1904. július hó 23-án.

A költségvetés tárgyalását folytatták ma. Ezt megelőzően harmadszor való olvasásban elfogadták a civillista felemeléséről szóló törvényjavaslatot, a mely ilyenformán a főrendiház elé kerül, de majd csak a költségvetéssel kapcsolatosan.

A házban egyébként unott a hangulat. Csak nagy nehezen verődtek össze a honatyák, úgy hogy az akademikus félóra jóval elmúlt, amikor Feilitzsch Artur báró az ülést megnyitotta. A kormányt Tisza István gróf kormányelnök képviseli csupán.

— Nohát csak elképzelhettem, hogy mint rendező részt vesz a mulatságon.

— S olyan biztos volt benne? ... De nézze én még be se mutattam magam ...

— Ugyan menjen, csak nem képzeli, hogy nem tudom a nevét. Tizenöt éves korom óta tudom.

— És én hogy szólítsam kegyedet?

— Hát nem tudja a nevem? szolt elkomolyodva.

— Ugyan menjen! — parodizáltam most. — Vezeték nevét huszonöt éves korom óta ismerem, de a vezetéknévét ...

Pajkosan kacagott és ünnepélyes szertartással hajolt meg előttem és megmondta, hogy Kettynek hívják.

— De hogy van az, hogy ezt nem tudta? — fakadt ki menten — aztán mért nem köszöntött soha és hol volt olyan sokáig a nyáron? ...

— Sokáig? Julius végétől ...

— Julius 20-tól ...

— Olyan pontosan tudja?

Szombat van és így felolvasták az interpellációs és indítvány könyveket. *Bedőházy* János jegyzett be kérdést a honvédelmi miniszterhez.

A civillista felemeléséről szóló törvényjavaslatot fogadtak el ezután harmadszor való olvasásban.

Az 1904. évi állami költségvetés füzetében foglalt feltételek részletes tárgyalására tértek át.

A közös államadósság tétele következett.

Komjány Béla a Kossuth-párt nevében szólalt fel. Mielőtt azonban a tárgyhoz szólna, visszautasítja, még pedig megvetéssel utasítja vissza a néppárt hivatalos közlönyének az Alkotmánynak a Kossuth párt ellen szort hazug vádjait. (Helyeslés a jobboldalon a Kossuth párton.)

Majd a tárgyra tért át és a közös államadósságok kérdését fejtegeti. A kérdés rendezettségének az a magyarázata, hogy a közös államadósságról szóló magyar törvény nem egyezik a megfelelő osztrák törvénnyel.

Mezőssy Béla: Minden fontos kérdésben úgy van!

Komjány Béla: Fájdalom, úgy van! A közös államadósságok magyar részének konvertálásához föltétlen jogunk van és azért az osztrákok semmi rekompenciát nem követelhetnek. Figyelmébe ajánlja a kormánynak a kérdés rendezését, mert a konvertálásnak még tovább való elodázásából az országnak óriási kára származik.

A tételt megszavazzák minden vita nélkül tudomásul vették a függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság jelentését is.

Rakovszky István személyeskérdésben reflektál Komjány-nak a néppártra mondott kijelentéseire. Az Alkotmány nem hivatalos lapja a néppártnak, de egyébként is visszautasítja a megrovást.

Komjány Béla: Azt válaszolom erre, hogy nem válaszolok.

A szab. osztr. magy. államvasut-társaságtól felvett 10,000,000 korona előleg törlesztetlen részének visszafizetéséről szóló törvényjavaslatra került a sor.

Kammerer Ernő előadó elfogadásra ajánlja.

— Szeptember 25-ig.

— Akkor bizonyára azt is tudja, hol voltam ...

— Persze hogy tudom. És tudok még sok mindenfélét Önről ... Nem is képzeli mennyire örülök, hogy itt van és megismerkedtünk ...

— Csakugyan?

— Elhiheti. Jövő héten lesz egy nőgyuleti bál.

Ugy-e eljön? Én is ott teszek ...

— Ha kívánja babuska mindenesetre.

Keringőzni kezdtek, helyére vezettem, mert csak négyest táncoltam. Bemutatott gardedame-jának, egy álmos, öreg nagynénjének, mert árvalány volt a kicsike, és én néhány konvencionális szólás mód után ajánlottam magam a négyesig.

A négyes után újra sétáltunk. De csodálatos! Amily fecsegő és élénk volt Ketty eleinte, olyan szótlan lett később. Belém csimpaszkodott, hallgatta, hogy én mit beszéllek s úgy nézett rém, mintha hipnotizálva lett volna. Már azt se tudtam, miket mondjak neki. ...

Azt is észrevettem, hogy a kedves nagy-

Vita nélkül megszavazzák.

A Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségleteiről szóló tételnél:

Komjány Béla szól hozzá. Foglalkozik Kovácsévics horvát képviselő multkori beszédével. Sokáig tanulmányozta a horvát kiegyezést és az a meggőződése, hogy az 1867. évi XXX törvény a mi részünkről az ovatosság és előrelátás nagy hiányával jött létre. A kiegyezésben az a horvát felfogás győzött, mely ellentétben van a magyar állameszmével. Meggondolatlanul nagylelkűek voltunk és csakis a testvéri szeretet vezetett bennünket, amelyet azonban a horvátok nem viszonztak.

Komjány után *Khuen* Héderváry miniszter és *Kovácsévics* személyes kérdésben reflektáltak Komjány kijelentésére. Ezzel a vita befejezést nyert és a ház a tételt elfogadta. Az ülés végén *Hieronimi* miniszter válaszolt több régi interpellációra. A választokat a ház többsége tudomásul vette.

TÁVIRATOK.

A háború.

Tokió, jul. 23. A liaotungi csatában a japánok **420 ember veszítettek**. Az oroszok veszteségét **1000 főre becsülik**. A küzdelem 18-án kezdődött és a következő napig tartott. Kuroki 18-án reggel nyomult előre és az oroszokat a Csi folyó mentén követte. Az oroszok látszólag észak felé vonultak vissza. Két zászlóalj nyolc ágyúval hirtelen megfordult és heves támadást intézett az orosz előőrsre, **mely súlyos veszteséget szenvedett**. Erre az oroszok a folyamtól védett magaslatot szállották meg. Éjjel körül megújították a japánok a támadást. Előkészített tüzérségi támadás után a japán gyalogság rohamot kezdett, bár a tüzérség védelmezte, mégis sokat veszített az oroszok heves tüzelése miatt. **A roham mégis eredménnyel járt**. Reggel 4 és fél órakor az **oroszok megkezdték** a visszavonulást.

Tokió, jul. 23. A Sactiertől északra levő Csocsapónál a japánoknak heves ütközetük volt egy zászlóalj orosz gyalogsággal és 1000

néni rettenetes pillantásokat vet felém és hallottam amint szomszédnőjétől kérde: kicsoda ez az ur?

Ez hatott.

— Nagynénje majd megharagszik rám Ketty, hogy ennyire lefoglalom. Helyére vezetem.

— Mit bánom én! Mit törődöm a nagynénjével! Csak sétáljunk.

— Majd később megint bejövök.

Közönyösen álltam a többi fiatalemberek sorába. Ketty táncolt, sokat táncolt, de tekintete folyton engem figyelt. Én meg persze őt, pedig az én szívem már akkor nem volt szabad. Már javában udvaroltam mostani feleségemnek. Csak flirteltem Kettyvel és nem is közeledtem hozzá addig, míg észre nem vettem, hogy a nagynéni sürgeti a hazamenetelt. Odasiettem bucsut mondani, Kettyt az öltözőg kísértem s ő egy szál rózsával ajándékozott meg.

Farsang volt. Egymást érték a bálók. Ketty nevét ott találtam mindig a névsor-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik.**

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — Kér. ár kapható. **Figyeljünk, hogy minden üveg alatt ezéggel legyen ellátva:**

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár **Basel** (Svájc.)

főnyi lovassággal. A japánok az oroszokat visszavonulásra készítették.

Az angol orosz konfliktus.

London, jul. 23. Az török kormány utasította a Dardanellák parancsnokát, hogy ne engedje át a „Malaccát.”

London, jul. 23. Az angol kormány elhatározta, hogy a Boszporuson semmi féle orosz hadihajót sem bocsát át a szoroson. Hír szerint a földközi hajóhad egy része fogja a szoros kapuját őrizni.

London, jul. 23. A Reuter-ügynökségnek jelentik Pétervárról: Itt az hírlík, hogy az orosz kormány ama kijelentése, hogy az önkéntes hajóhad gőzösei az angol hajókat többet nem fogják zavarni, főképen a cár közbenjárására vezethet vissza, ki tegnap Lamsdorff gróf külügyminisztert kihallgatáson fogadta. Lamsdorff gróf hosszabb beszélgetést folytatott a francia nagykövettel is.

A trieszti zavargások.

Trieszt, jul. 23. Hétfő óta minden este fiatal emberek csoportosulásának tüntetése végett. Tegnap este egy csoport összezörrent a rendőrséggel, mely alkalommal 26 letartóztatás történt.

Trieszt, jul. 23. Tegnap és ma a vizsgálóbíró rendelkezése a feloszlatott Societa Gymnasztica épületében újból házkutatás volt rendőrségi közegek és kézművesek segítségével. Hír szerint a házkutatásnak még nincs vége.

Egy ügyvéd szerencsétlensége.

Budapest, jul. 23. Dr. Friedl Ödön ügyvéd ma reggel nyolc órakor a fogaskerekű vasut állomásától néhány lépésnyire leugrott a még robogó villamos kocsirol, de oly szerencsétlenül, hogy a kocsihoz kapcsolt pótkocsi elkapta s a kerekek alá sodorta, amelyek a boldogtalan ember jobbcombját tőből leszakították.

ban de én nem mentem el egyik mulatságra se. Makacsul távol tartottam magam tőle, még az utcát is kerültem. Nem mintha Ketty nem tetszett volna, de akkor már komolyan szerelmes voltam, és nem akartam annak a kis fruskának elcsavarni a fejét. Ketty neheztelt rám, már alig vett észre. Ha találkoztunk, eleinte elfogultan üdvözöltük egymást, majd mindig hídegebben, végre már nem is látszottunk létezni egymásra nézve.

Hát ez annak a kis históriának a számár meséje, s mig elmondtam, arra a tapasztalatra jutottam, hogy itt tulajdonképpen nem is én voltam a mese hőse, hanem Ketty, s csakis ő adhatná meg ennek a históriának a színezetét, csakis ő egészíthetné ki.

— Nekünk pedig érvek kellene!
— Érvek! Minden egyéb lári-fári!

Ápropos — mondá dr. Joób — nem adnád meg Ketty címét? . . .

Staudacher Mariska.

Egyről-másról. Budapesti levél.

Írta: Lux Terka.

Budapest július 22.

A negyven fokos kánikulának rémes szenzációi vannak: Örült férj, aki megöli ifju feleségét, eltűnt család, anya három gyermekével, aki fut, fut a nyomor elől és az éhség problémáját, amelyet megoldani az emberek feladata, az öreg, hallgatag, minden nyomoruságot ismerő Duna vize oldja meg.

Az ember már szinte irtózáva veszi kezébe az ujságot és a lelke fáj a kinosabbnál kinosabb hírek olvasására. Ha nekem nem volna a kenyerem, egy esztendőre legalább, szívesen lemondanék az ujságolvasásról.

Valamerre a világnak egy kis sarkába elbujni és elfeledkezni az életről, a kegyetlenségekről, bűnökről és szerencsétlenségről és nem ismerni egyebet, csak az eget és a földet. Azt hiszem, nagyon sok embernek vágya volna ez. Kirohanni a megbomlott idegű világ halálhörgése, jajgatása, kacagása és csinnadrattája körül. Itten olvasni arról, hogy van egy kicsi ország, amelynek földrajzi fekvése szép, földje jó, de az ember kevés benne és ebből a kevés emberből is annyi a beteg elméjü, hogy az országnak nincs hozzá elég tébolydája.

Sőt ez a szép kis ország olyan ország, hogy még az egészséges elméjü emberek is másként tesznek-vesznek, gondolkoznak, mint a nagy, gazdag és kultur országok emberei. Itt minden második ember nem az, akinek kellene lenni, ez az ország a pályatévészetek országa, az elégedetlenkedőké, az életuntaké. Ebben az országban télen, nyáron és mindig annyi az öngyilkos, a magával meghasonlott lélek, hogy elég volna egy háromszor ekkora országnak is.

A tragédiák színháza, nálunk soha sincs becsukva. Éjjel nappal és minden időszakban játszanak benne. Beteg az idegzetünk, szegények vagyunk és némelykor nagyon szerelmesek. Nem józan és nem egészséges ez a szép kis ország.

Csupa panasz, keserűség minden szavunk, még most is, a juliusi ég ragyogó sugara alatt, mikor a nyomoruság éhségét könnyebb enyhíteni, mikor a legnyomoruságosabb pince-lakások ablakain is beragyog a meleg nap-sugár. Mi lesz majd a télen, ezután az országos szárazság után, amikor majd beköszönt a drágaság, az éhség? Nem jó erre gondolni sem. Nézzük inkább a szép, mesterségesen vidám — de legalább úgy látszik hogy vidám mát.

Kis és nagy fürdőkben egyformán készülődnek a hajdani híres „Anna-bálok” remniscenciájára. Mik ezek a régiekhez képest! Árnyok, kísértetek. Kinek van ma jókedve, hol van ma már az az egészségesen könnyelmű, kedves, vidám lelkű magyarja, aki nem divatból, de saját gyönyörűségére, minden kényszerűség nélkül megy és viszi a családját fürdőre?

Hopp! Hát megint csak a keserűség mellett tartunk. A kényszerű fürdőzésnél, az üres lélek nélküli mulatozásnál. Inkább hagyjuk abba.

Izgatás a magyar nyelv ellen. Magyarfaló iskolaszéki tagok

(Saját tudósítónktól.) Nincs a világon még egy nemzet, amelynek annyira kellene küzdenie, harcolnia a saját nyelvéért a saját

házájában. Századok óta folyik a nehéz küzdelem a nyelvünkért, azokkal harcolunk, a kiknek kenyeret ad ez az ország. A lapok telve vannak a nemzetiségek tulkapásaival, izgatásaival, amelyek mind a magyar nyelv és magyar állameszme ellen irányulnak. Valóságos belső ellenségek a nemzetiségi agitátorok, akiknek nem használ az igazságszolgáltatás sujtó keze. A lelketlen és romboló munkát csak folytathatják a szegény haza ellen.

A Bácska is az ország azon részéhez tartozik, ahol tulnyomóak a nemzetiségek és ahol ádáz gyűlölet hangzik fel minduntalan a magyar nyelv ellen. Nálunk is egyre-másra áskálódnak az izgatók. Nem magyar nyelv kell nekik, hanem szerb, sokác, meg bunyevác. Ott azonban, ahol nem a közügyekben agitálnak a nemzetiségi izgatók, csak szó nélkül türi el a magyarság, de a mikor nyíltan, a legarcátlanabb modorban hangoztatják, hogy a magyar nyelvre nincsen szükség, akkor ugy a sajtónak, mint a közönségnek és a hatóságnak kötelessége, hogy irtó háborút indítson a nemzetiségi ordasok ellen.

Monostorszegi levelezőnk hallatlan esetről értesíti lapunkat. A község iskolaszéke a napokban ülést tartott, amelyen a nemzetiségi iskolaszéki tagok nevében egy Kráhl Mihály nevű sokác szót emelt a magyar nyelv tanítása ellen.

A virágzó községben már tizenkét év óta kizárólag magyar a tanítási nyelv, mint a hogy más nem is lehetne s ez idő alatt az iskola szembetűnő ereeményeket ért el. Az iskolai év végeztével, mint másutt, Monostorszegen is ülést tartott az iskolaszék.

Az ülésen újra megalakították az iskolaszéket, a melynek tagjai a szokásos esküt tették le.

Az eskületételt azonban kinos incidens zavarta meg. Kráhl Mihály iskolaszéki tag állott fel szólásra és sokác nyelven a legarcátlanabb módon kelt ki a magyar nyelv tanítása ellen. Kijelentette, hogy a magyar nyelvre egyáltalán szükség nincsen. Izgatott hangon követelte, hogy az iskolában ezentul a nemzetiségek nyelvén tanítsák a gyermekeket, a kik annak több hasznát veszik, mint a magyarnak. A jeles firma ezenkívül Nagy Béla plébánost, az iskolaszék volt magyar érzelmű elnökét is heves támadásban részesítette, mivel ugymond, — nem tudott parancsolni a tanítóknak.

Kráhl ur, a sokác iskolaszéki tag ezen kijelentés után tudatta az elnökséggel, hogy ugy ő, mint hat társa, kik, mivel a nemzetiségi eszmék hívei kilépnek a sorból és az esküt nem teszik le.

A gonosz lelkű agitátorok eljárását csak megvetéssel lehet aposztrofálni és mi fel tesszük a monostorszegi iskolaszék magyar érzelmű tagjairól, ha ilyen eljárás után, Kráhl ur és társai nem léptek volna ki önként a sorból, kiseprűzték volna maguk közül, mert egyebet nem érdemelnek.

VIZGYÓGYINETZE

A GŐZFÜRDŐ TELEPÉN.

Az intézet Dr. Kertész Sándor tiszti főorvos felügyelete alatt áll.

Gyógymódok: vizcúra: ülő-félfürdők, ledörzsölések, massage, szénsavas fürdők (nauheimi cura).

Javalva: ideggyengeség, = álmatlanság, ideges főfájás, szédülésnél, idegfájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a szív és véredények megbetegedéseinek (nauheimi cura).

Részleges és teljes villanyos fényfürdők. specificus és biztos gyógymód rheumatismus ellen. Nagyon mérsékelt árak!

HIREK.

— **Személyi hír.** *Schmausz* Enre főispán ma reggel Apatinba utazott.

— **A színház renoválása.** A város tanácsa ma végleges határozatot hozott a színház épület renoválásának ügyében. Az ajánlatot tett három vállalkozó ajánlatai közül *Freund* H. és fiai budapesti cégé fogadtatott el és ennél fogva a megbízott vállalkozó már a legközelebbi napokban megkezdte a munkálatokat. A legelőnyösebbnek talált ajánlat szerint a színház épület dr. *Zielinszky* Szilárd műegyetemi tanár rendszere szerint vasbeton tető szerkezettel lesz ellátva és az összes munkálatok a városnak 24000 koronába fognak kerülni.

— **Ujabb rendelet a kivándorlásról.** A belügyminiszteriumban egyre-másra gyártják a rendeleteket a kivándorlásról és az utlevélről. Tisza István gróf belügyminiszternek egy rendelete érkezett ma Szabadka város törvényhatóságához az utlevél-törvény végrehajtására és a ki- és visszavándorlásról szóló statisztikai adatok gyűjtésére vonatkozólag. Az utlevélügy szoros kapcsolatban lévén a kivándorlással, a most kibocsátott rendelkezések a kivándorlási törvény hézagainak pótlására s e megtörtént intézkedések kiegészítésére szolgálnak. Az első két rendelet a július elsején tartott miniszteri tanács határozata értelmében adatott: ki. Az egyik kiüzi az utlevél-törvény életbeléptetési napjául ez évi augusztus elsejét, a másik kimondja, hogy a Romániával és Szerbiával szemben eddig is fennállott utlevélkötelezettség továbbra is fentartandó.

— **A gyermekmenhely másodorsosa.** A hivatalos lap mai száma hozza, hogy a belügyminiszter a szabadkai állami gyermekmenhely másodorsosi teendőinek ellátásával dr. *Polgár* Ignác budapesti gyakorló orvost bízta meg.

— **Égő sirkeresztek.** Zomborból jelenti tudósítónk, hogy a cservenkai temetőben tegnapelőtt tűz támad. A tűz gyorsan terjedt tovább minthogy a holtak birodalmában más éghető anyag, mint a fakeresztek nincsenek azok égtek el. A pusztító elemnek körülbelül száz sirkereszt esett áldozatul. Azt hiszik, hogy a tűz egy eldobott gyufától keletkezett. Ha ideje korán észre nem veszik, úgy az egész temető sirkeresztjei esetleg a kápolnák is leégtek volna.

— **Magyar nevek.** Kiskoru Kohn Tamás bácskerti illetőségű ugyanottani lakos „Kertes“-re és Sáics Katalin újvidéki m. kir. posta- és táviró kezelőné „Szemeré“-re változtatták családi neveiket.

— **Halál a sár tengerben.** Zomborból írják, hogy tegnap délután a város nyugati részén levő Mosztonga sarába belefűlladtak Antiger Antal 60 éves kőműves és 6 éves András nevű fia. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a kis gyerek át akart uszni a nád között a tulsó oldalra, ahol egy kis bolgár kertészleány krajcárt ígért neki. Alig tett azonban pár tempót, hirtelen elmerült majd felbukkanva segítségért kiabált. Atyja a paron sétált s midőn hallotta a kis fiának jajveszékélését, beleugrott a vízbe, hogy a fiút kimentse. Az iszapos és hináros vízben nem tudott uszni s mielőtt a fiút elérhette volna, alámerült s nem jött fel többé a felszínre. Ezalatt a kis fiú is odaveszett. A katasztrófa alig vett 10 percet igénybe és senki sem volt tanuja mint az a kis leány sikoltozására összefutott néhány ember, akik rövid idő alatt kihúzták az apát, majd a fiút és értesítették a rendőrséget. A két szerencsétlen már halott volt.

— **Életmentő ügyvéd.** Apatinban mint tudósítónk írja — egy 10—12 éves suhanc-

gyerek fürdött a Dunában és fürdés közben elkapta egy felesapó hullám, úgy hogy a fiú már már a habok áldozata lett. Amidőn ezt a Gergurov Milán zombori ügyvédjelölttel sétáló dr. *Bikár* Vojin, zombori ügyvéd a partról észrevette, minden habozás nélkül a folyamba vetette magát és a vigyázatlan gyereket saját élete kockáztatásával kimentette.

— **z inas bosszúja.** Szency Antal 12 éves cipész inas már több hónappal ezelőtt bátyja segítségével megvert egy kovács inast. Az inasgyerek azóta sem tudta feledni megaláztatását és bosszút esküdött bántalmazói ellen. A kedvező alkalom máig késett, míg a véletlen összehozta kovács inast a kis Szency gyerekekkel, akit ellenfele azonnal megtámadott és bicskájával a hátába szurt. A sérülés komoly de nem életveszélyes.

— **Aki asszonyokat békit.** Bitó Ferenc munkás ember egy házban lakott egy suszterrel, de a két család sohasem élhetett békében, mert az asszonyok mindig civakodtak. Ma is ép akkor tért haza Bitó, amikor a két asszony már hajba kapni készült. A békés természetű ember szét akarta választani a veszekedő asszonyokat, de kísérlete balul ütött ki, mert a suszterné a keze ügyébe került fazékkal felelt a beavatkozónak, akit 60 cméteres koponyarepedés tanított meg arra, hogy nem jó az asszonyok bajával törődni.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Hérány Pál 4 hó, Szabó György 3 hó, Drexler Margit 6 év, Csákány Ferencz 7 hó, özv. Leden-csik Mihályné 33 év, Jakocsevits András 7 hó, Gubics József 4 hó, özv. Ivanics Mihályné 67 év, Czrnkovics Alajosné 26 év, Rudinszky Etel 24 napos, Kolompár Teréz 22 év, Merkovics Antal 6 hetes, Keresztes Anna 10 év. Született 3 fiú, 9 leány. Eljegyzés: Sokcsits Jenő és Dulics Konstantina, Szkovics Antal és Bulyovesics Márta. Házasság: Polyákovits Benedek és Rómics Mária.

— **Irtózatosság** gyakran a következmények, ha esetleges betegségek behurcolásának idejekorán elejét nem vesszük, egy oly időben, midőn szinte minden második ember többé-kevésbé beteg s eltekintve a Dáphteritis, vörheny, Typhus stb.-től, betegségek legborzasztóbbika a tüdővész óriási mérveket öltött. (belügyminisétérium jelentése szerint 1902-ben Magyarországon 75145 egyén halt el tüdővészben.) Ezért mindenki saját belátása szerintelőbb megőződést szerezzen a „*Ragályos betegségek elleni önműködő frttőtvenítő készülék*„ czélszerűségéről és aztán el ne mulassza azt úgy a saját, drága hozzátartozóinak jól felfogott érdekében, lakó és hálószobában, irodában, műhelyben, raktárban, closet- stb-ben alkalmazni. Helyiségekben a hol sok ember fordul meg szintúgy a hol *beteg*ek vagy *gyermek*ek vannak, semmikép sem volna szabad hiányoznia A készülék knesi és csinos, a belőle kiáramló szag nem kellemetlen. hogy a lakóság minden rétegének hozzáférhető legyen mintada, darabok önköltségen — 1 korong 4 fillér előzetes beküldése ellenében frankó szállítatnak, egy és ugyanazon czimre azonban csak eayszer, különben ára darabonként 1 korona 50 fillér, előzetes beküldés mellett vagy utánvétellel. *Damascena* ass., *Marilla-völgy*. 53.

Dal a bábáról.

A „Bácskai Hirlap“-ban ma az angyalcsináló bábaasszony védője nyílttérben adott kifejezést rosszaságának, mert Bienenstock-néről megirtuk, hogy a szabadkai kir. törvényszék vád alá helyezte. A nyílttérre vonatkozólag nekünk nincs mit mondanunk, de van alkalmi poétánknak, aki a kacagtató úgyról a következő dalt írta:

*Nagy a hőség a melegben
Ember feje kába,
Ilyenkor ír az újságba
Nyílttérre a bába.
S hogy a nyílttér még jobb legyen
Beálló a nyárba,
Fiskális is nyilatkozik
Isten igazába.
Elmondja, hogy a kliense
Az illető bába,
Kinek mindig az egyenes
Úton járt a lába.
S még is azt hirdetik róla
Az újság hasámba,
Hogy pár angyalt elcsinál
A nagy praxisába;
Isten tudja, hogy mi igaz
A mendemondába,
De már úgy kell annak lenni
Hogy kitünő bába,
Van oly jó mint legalább e
Versezetnek lába!*

Egy felszólaláshoz.

(Az iskola zék figyelmébe)

A szabadkai községi iskolaszék e hó 21-én tartott ülésén az áthelyezések kérdésénél Palotay Bódog igazgató-tanító felszólalt, illetve személyeskedett. Mivel pedig nekem az iskolaszéki üléseken terem nincs, kénytelen vagyok az ön személyeskedését sajtó útján a maga értékére leszállítani és felszólalásában hangoztatott igazságosságát és méltányosságát az ön elmúlt ténykedéseivel megcáfolni.

Ön igazgató-tanító ur az iskolaszéki ülésen két tanítónő fölött bírálatot mondott az által, hogy kiemelte az egyiket a másik rovására. Hát ön erre többféle okból avatattal. Nem avatott ön a bírálatra először, mert az Isten keveset juttatott a képességből, másodsor, mert hiányos képzettségű (csak al elemi iskolákra van képesítve), harmadsor, mert ön, mint iskolaszéki tag, kit a tantesület küldött be egy felsőbb befolyás alatt az iskolaszékbe, annyiszor és oly mélyen taposta a tanítók igazságos és méltányos szent ügyeit, ahányszor csak az ön feneketlen, érdekhajhászó egyénisége a saját szempontjából azt jónak látta.

Ha valaki nyilvánosan szerepel s mint ilyen bírálgat, akkor az jogosan elvárhatja önmagafelől is a kritikát. Ön igazgató-tanító ur szerénytelenül, arravalóság nélkül, egy 14 tagból álló tantesület vezetésére vállalkozott, mely testületben csak ön nem bir megfelelő kvalifikációval, ez annál nagyobb baj, mert abban a tankerületben 5-ik és 6-ik osztály is van, mely osztályok vezetésére ön képesítéssel nem bir. De ez még nem volna olyan nagy hiba, mert önképzés folytán sok mulasztást lehet pótolni. Azonban az ön hivatalos ténykedései is azt mutatják, hogy ön azt vagy elmulasztotta, vagy hogy a továbbképzésre képtelen volt.

Nem akarom egyenkint felsorolni azon blamáló ténykedéseit, melyeket ön hivatalos működése közben tett és a miket az osztálytanítók feljegyeztek, mert ezáltal a tanítóság tekintélyét csorbítanám, de ha kívánja valaki is, igen szívesen szolgálok felvilágosítással bárkinek.

Rátérek az igazgató-tanító ur nyilvános közszereplésére, mely tulajdonkép cikkem tárgya. Palotay ur! ön az iskolaszéki felszólalása alkalmával igazságos és méltányos elveket hangoztatott. . . . Hát hogy tehetette azt arcpirulás nélkül?! Nem tartott attól, hogy ott nyomban megmutatják e tekintetben az ön sötét hátterét, mely híven visszatükröztette volna az ön hosszú iskolaszéki működését, hol az igazságot és méltányosságot, a tanítók érdekeit és ezáltal magát a tanügyet taposta lábballal, mint a tantestület képviselője . . . egyéni érdekből. Ezt tette a multban mikor szavazati joga volt az iskolaszékben. Ellenben most, midőn csak tanácskozási joga van, keresi a kákán a csomót és sérteget ok nélkül — talán személyi indokból.

Ön igazgató-tanító ur az I. kerületbe való áthelyezéseknél keresi az igazságosságot és méltányosságot, pedig ott aligha találja meg, mivel a tantestület $\frac{2}{3}$ -ad része nem igen kívánkozik oda, sőt tovább megyek, van több oly tanító aki az áthelyezést önmagára nézve károsnak találná, ezt ép az ön kijelentésével indokolom meg, melyet az iskolaszéki ülésen Mukits Simon képviselő ur kérdésére kijelentett, hogy ön nem fogadná el az áthelyezést.

Tegyük félre igen tisztelt Palotay ur most a nagyképüsködést, melyet ön gyakran használ és vegyük bírálat tárgyává az ön nyilvános működését, melyet hosszú időn keresztül az iskolaszékben kifejtett s mindjárt tisztába fogunk jönni, hogy mennyire akadályozta meg ön a tanügy előrehaladását.

Igaz-e hogy ön, mint a tantestület képviselője az iskolaszékben számtalanszor hozzájárult szavazatával oly fiatal tanító megválasztásához, kinek még nem volt gyakorlati működése és mellőzött oly tanítókat, kik a tanyán kipróbált tanerőkként szerepeltek és előléptetésre várhoztak??

Igaz-e hogy ezen ténykedései által a tehetséges tanyai tanítóknak az ambíciót, a munkakedvet zsbbasztotta???

Felemelte-e valamikor is tiltó szavát az iskolaszéki üléseken, hogy ezen igazságtalanság és méltánytalanság megszüntetésék? Ugy-e bár soha. Pedig ön a tantestületet képviselte az iskolaszékben.

Látja-e igazgató-tanító ur, hogy az ön iskolaszéki szereplése mennyire káros volt a tanügyre? Mindezek után elismeri-e hogy ön nem a tanügy előbbrevitelére, hanem uszály hordozásra vállalkozott csak hogy egyéni érdekeinek tápot szerezhessen.

Nos tehát, ha ön a fennebbiek alapján belátta, hogy az ön otléte káros a tanügyre, mért nem takarodott onnét el nyomtalanul? Persze, mert jól esett a húsos fazékból a copák. Vagy talán ön azt hiszi, hogy érdeimei folytán alkalmazták a polg. fiúiskolában áradijas tornatanítónak? Talán csak nem annyira naiv, hogy elhiggye azt, hogy egy aggastyánt tegyenek tornatanítónak, ki 35 év óta nem foglalkozott szakszerű tornatanítással. — 56 éves tornatanítót ismerek, de olyat, akit 54 éves korában tettek azzá, olyat nem, azaz pardon csak ön az a különös

arravalóság, aki mindenre vállalkozik, még talán cirkuszi mutatványokra is ha fizetik.

Jól emlékszem, hogy egy alkalommal midőn én ön ellen nyíltan kikeltem s megtámadtam mint a tanítói testület egyik képviselőjét, a tanítók korszerű előléptetésének tárgyalása alkalmával, ön felelet nélkül, szégyenkezve tovább állt. Az ilyen ember lássa be, hogy már megszűnt az ő boldog világa s nincs már Mamuzsich Lázár uralma, mely önt oly édesdeden táplálgatta.

Ön tehát nem hivatott a tanítók feletti biráskodásra, sem pedig az igazság és a méltányosság hangoztatására. Ma már a stréberségi korszak megszűnt s ön nyugovóra térhet.

Ruttkay László.

MULATSÁGOK.

Nyomdász-bál. Serényen készülődnek a szabadkai nyomdai betűszedők az augusztus hó 14-én megtartandó nyári táncmulatságukra. Mindent elkövetnek, hogy a mulatságukon megjelenő közönségnek minél több és kellemesebb szórakozásban legyen része. A tánczenét *Köblöczky* Mátyásnak, a csak nemrég Párisból hazakerült jeles primásnak zenekara fogja szolgáltatni és a szünóra alatt érdekes és változatos tartalmu alkalmi lap fog megjelenni.

Mulatság Mélykuton. A „Bács-Bodrog megyei kör“ augusztus hó 6-án hangversenyvel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez Mélykuton. A táncmulatság iránt, mely tavaly is oly fényes erkölcsi s anyagi sikerrel végződött megye szerte igen nagy érdeklődés mutatkozik.

IRODALOM.

Jászai Kláriról ír rendkívüli érdekes impressziókat *Zsipp* asszony a „Szinház és Élet“ legutóbbi számában, mely e héten valóssággal dűskálkodik az érdekességekben. Az elhunyt *Csehov* Antalról szép cikkben emlékszik meg *Somogyi Árpád*. *Déryné*ről, a nagynevű színéssnő Miskolei tartózkodásáról, közöl a lap érdekes adatokat. Hosszabb cikk beszél *Boltizár* József püspökről *Veigelsberg* *Leó*ról, kiknek arcképét is közli. Szenzációs cikk és kép tárgyalja a mult hét eseményét *Makkay* Iván gyilkosságát szépséges feleségén, *Hollósy* Jankán, kiknek arcképeit is közli a lap. Képei közül kiemelendő *Csehov*, *Szentes* János, *Hajós* Elza arcképe s a miskolei színházról készült felvételt. A színházi hét, jegyzetek, *Pál* Ambrus noviliája és *Bertillon* regényfolytatása fejezik be a tartalmas számot, mely 24 fillérért minden tőzsdében kapható. Mutatvány szám ingyen.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Büntető főtárgyalások. A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa a jövő hétre a következő bűnügyeket tűzte ki főtárgyalásra: *Körmöci* Ferenc és társai súlyos testisértés büntette. *Mujits* Lajos és társa I. rdb. halált okozó testisértés s I. rdb. súlyos testi sértés. *Lefkovic* Béla Benjámín (foglyos) lopás és hatóság és közbiztonság elleni kihágás.

Rágalmazó ügyvéd. E cim alatt többször megemlékeztünk arról a rágalmazási perről, melyet a bajai vattagyár igazgatói *Schön* Ödön és dr. *Lemberger* Ármín a szabadkai bíróság előtt dr. *Szörényi* Lipót budapesti ügyvéd ellen indítottak azért, mert *Szörényi* őket

sikkasztóknak és hamisítóknak nevezte. Megirtuk azt is, hogy a szabadkai törvényszék az eljárást felfüggesztette mindaddig, míg a *Szörényi* feljelentése folytán a panaszosok ellen indított vizsgálat befejezve nem lesz. Ezen vizsgálatot a szabadkai törvényszék kereskedelmi osztálya befejezte és a folyó évi július hó 2-án tartott ülésében *Szörényi* vádjait alaposaknak találta és az összes iratokat a királyi ügyészséghez rendelte áttenni. A szakértők egyebek közt constatálták ugyanis, hogy a vattagyár igazgatói által felmutatott pénztárkönyv elejétől végig hamisítvány. — Ez ügyben most *szenzációs fordulat van készülőben*. Dr. *Szörényi* Lipót ugyanis ma megjelent az ügyészségnél és bejelentette, hogy hosszú keresés után sikerült neki megtalálni azt a könyvelőt, aki az inkriminált időben az eredeti könyveket vezette és a kiról az igazgatók bejelentették, hogy Amerikába költözött. *Szörényi* késznek nyilatkozott, ezen koronatanuját az ügyészség elé állítani és bebizonyítani, hogy az első feljegyzési könyvek egyáltalán ki lettek cserélve. Együttal kérte a vezérigazgató letartóztatását és 300000 korona kár erejéig a bűnügyi zárlatnak az összes igazgatók — a bajai *Schön* és *Reich* család — vagyonára leendő elrendelését. A rágalmazó pernek illetően meglepő fordulata a bajai jogász- és kereskedői körökben kinos feltűnést okoz.

KÖZGAZDASÁG.

Szarvasmarha kiállítás a megyében.

(*Saját tudósítónktól*) Bács-Bodrog vármegye gazdasági szövetsége f. évi július hó 24-én *Katymáron*, július hó 31-én *Mélykuton*, augusztus hó 7-én *Temerinben* és augusztus hó 14-én *Omorovicán* díjazással egybekötött piros tarka nyugoti faju szarvasmarha-kiállítást rendez melyre saját tagjait, valamint a szövetség munkálkodása iránt érdeklődőket a szövetség tisztelettel meghívja.

A díjakat a nagym. m. kir. fölmívelésügyi miniszterium adja. A kitűzött díjak a következők: *Katymáron* *Omorovicán* 1 drb 50, 2 drb 25, 2 drb 20 és 6 drb. 10 koronás, továbbá 15 drb diszoklevél. *Mélykuton* és *Temerinben* 1 drb 25, 2 drb 20, 3 drb 10 és drb 5 kor. azonkívül 10 drb diszoklevél.

A díjazásra felhajtandó állatok száma a kiállító nevének és lakóhelyének kitüntetésével legalább 4 nappal a kiállítás előtt bejelentendő. A kiállítandó állatok reggeli 6 órakor a kiállítás területén legyenek, ahol azok elhelyezéséről az alakított bizottság fog gondoskodni.

A jutalomdíjakat a szövetség bíráló bizottsága szabja meg és osztja ki.

A kiállítás kezdete reggeli 8 óra.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.

— Julius 23. —

A határidő-üzlet.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza ápr.-re	963—967	—
Buza máj. 1904	—	—
Buza okt.	994—997	995—96
Rozs ápr.-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs okt.-re	760—762	102—526
Zab máj.-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	673—676	784—85
Teng. júl 1904.	623—629	634—35
Tengeri aug.	631—629	645—46
Teng. máj. 1905	633—635	658—59
Tengeri	—	—
Repce	—	—
repce aug.	10.50—10.60	—

REGÉNY CSARNOK.

A POGNEBINI HŐS.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

19.

— Pognebinből — szól Bartek.
— Mi a neved?
— Slowiek Bartek.
— Micsoda? ... »Ember« fordította le az őrnagy.

— Igen... igen...
— Tudod-e miért vered a franciákat?
— Tudom exellenc!
— Hát mond meg.
Bartek elkezdett akadozni. — Mert... mert...
Hirtelen nem jött szó az ajkára. Gondol kodott egy kissé, aztán kivágta magát.
— Hát, mert a haza ugy kívánja.
A tábornok arca felderült a lengyel beszédére s úgy tetszett, mintha mosolyogna. Ezután az őrnagyhoz fordult és azt mondta neki:

— Igaza volt kérem.
Bartek még feszesebben állt a magas katonák előtt. Várta a további kérdéseket.
— Ki nyerte meg ma a csatát?
— Én exellenciás uram!
Itt már kacagott a tábornok, s mellől vaskeresztelt véve le szólt:
— Igazad van... te nyerted meg... Itt az érdem érte.

Azzal a keresztelt Bartek mellére tűzte. A tábornok jó kedve átragadt az őrnagyra, s az ezredesre is. Valamennyien jól mulattak Bartek kiszólásán.

Mikor aztán a lengyel eltávozott a tábornok 10 tallért adott neki, az őrnagy pedig ötöt. Végül megismételték Bartek kijelentését, hogy ma a csatát ő nyerte meg s hogy Bartek most a hetedik menyországban van.

Csudálatos, csak Vojtek nem volt megelégedve a hőssel. Este, midőn az őrűz mellett üldögéltek és a friss vacsorát pofázták megszólalt Vojtek:

— Hallod-e komám, végeredményében te mégis nagy számár vagy.

— Miért? kérdezte Bartek, miközben beleharapott egy hurkába.

— Mit mondtál a tábornoknak, hogy a franciák németek?

— Hát nem te mondtad nekem?

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: BALASSA SÁNDOR.

Hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	---	---	17 kor. feljebb
Ulster	---	---	22 " "
Felöltő	---	---	17 " "
Gyermek öltöny	---	---	5 " "
Gyermek felöltő	---	---	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	---	---	11 kor. feljebb
Női Paletok	---	---	17 " "
Fü és leánygallérok	---	---	5 " "

|Naponta friss házikenyér kapható. |

Hegedüs Bálint Fia Ferenc

mokrini gőzmalmi lisztraktár
SZABADKA, DEÁK-UTCZA, VERMES-féle HÁZ.

Ajánlja legjobb minőségű saját őrlésű

Fehér lisztjeit, - - -

Tárhonya-lisztjeit és -

Rozs-lisztet. - - - -

Különösen felhívom a n. é. közönség

- - - - szives figyelmét - - - -

szitált kenyérlisztjeim

- - - - valamint - - - -

korpás kenyérliszt,

házi készítésű valódi tojásos far-
- - - honya és lisztanémű - - -

különlegességeimre.

A n. é. közönség szives pártfogá-
sát kérveHegedüs Bálint Fia Ferencz,
mokrini gőzmalom-tulajdonos.

|Naponta friss, elsőrendű élesztő. |

12733/1904 pdg. szám.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy a Kunbaja község határában levő urbéri birtokok tagosítása végett a tényleges birtokosoknak az 1836 X. és az 1871: LIII. t. c. értelmében leendő megszavaztatása céljából határnapul 1904. évi szeptember hó 24-ik napjának d. e. 9 órája Kunbaja község házához kitüzetett, annak megállapítása céljából, vajjon a birtokosoknak a birtok szerinti többsége kívánja e a tagosítást.

A nem szavazók a tagosítást kívánókhöz számíttatnak

A szavazási lajstrom összeállítása s kiküldött bíró által 1904. évi szeptember hó 17 napján d. u. 4 órakor fog megtartatni.

Szabadkán, 1904. évi július hó 19. napán.

Dr. Tormay

jegyző.

Ma vasárnap

SPITZER IGNÁCZ

kerthelyiségében

CSENGŐ JANI

tambura zenekara

zeneestélyt tart.

Kezdeté 8 órakor.

Jó és tiszta italok és izletes ételek.

Szabadbani
és kerti ---
tűzijátékok
és
papirlampionok
nagy választékban kaphatók:
Illgenn János
fűszerkereskedőnél a színház mellett.
Ugyanott egy
tanoncz
felvétetik.

Kadapród iskolára

honvéd vagy közösbelire

előkészít:

Csernyei Mór tanár
Ujvidéken.

Mindenütt és minden gyógyszerárban kapható. Ugy a házban mint utazásnál nélkülözhetetlen szer a

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA
mindenütt ismeretes.

Hatásos emésztési zavaroknál és mellékjelenségeinél mint felbűtögés, gyomorégés, hurutnál, székrekedésnél, étvágytalanság, gyengeségnél, torokgyulladás, felfúvódásoknál, továbbá mint göres és köhögés, csillapító és kitűnő nyálkaoldó, vér és vese tisztító szer.

Legkisebb rendelés postán 12 kis, vagy 6 nagy üveg bérmentve netto 15 korona.

Kicsinyben 1 kis üveg 30 és nagy 60 fillér.

Vigyázzunk az egyedüli és törvényes zöld apácza védjegyre „Ich dien.”

Ezen védjegy utánzása és forgalomba hozatala, vagy eladása törvényileg meg nem engedett, tehát nem szabadalmazott balzsamnak bírólal büntetettik.

Thierry A. gyógyszerész CENTIFOLIA-KENŐCSE

fájdalom csillapító, puhító, oldódó, huzódó stb. szer. Legkisebb küldemény 2 tégely 3.60 korona bérmentve. Egy tégely vételnél a leraktnál 1.20 kor. Központi fióklarakatok Budapesten: Török József, dr. Leo és J. Egger, Lugoson: Vértes. Közvetlen megrendelések így címzendők:

Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei
Rohitsch Sauerbrunn.

Ha az összeg előre beküldetik, akkor egy nappal előbb lehet küldeni, mint utánvételezésnél és ilyenkor nagyobb utánvételi költségek is vannak, nagyon ajánlatos tehát az összeget rögtön beküldeni, a postautalvány szelvényén a megrendelést megtenni, a pontos cím megjelölésével.

Egy szép lakóház

7 szobás uri lakással
és hozzávaló mellékhelyiségekkel

Kiadó esetleg örök áron eladó.

Czím a kiadóban.

A „Kávé Király“-hoz.

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „Király-kávét“ vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megizeli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamatu s illatu zonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvéttel a következő árban:

1 kgros doboz	4 kor.	80 fill
2 " "	9 " "	— " "
4 " "	17 " "	20 " "

Ezen különleges pörkölt kávén kívül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba	kor.	13.50
1 " " " " Ceylon	" "	12.—
1 " " " " Jamaica	" "	11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA

a „Kávé király“-hoz.

BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körút 2/b.

A „Kávé Király“-hoz.

Gazdák figyelmébe.

Kőbánya és a vidék sertéskereskedőivel és hizlalóival 20 év óta bizalmas üzleti összeköttetésben állok, mely körülmény azon kivételesen kedvező helyzetbe hoz, hogy nemcsak minden mennyiségű sertés és malac talál általam gyorsan vevőre, hanem mindenkor a legmagasabb árakat sikerült elérnem. A marha-üzlet terén is a bel- és külföld legnagyobb marhakereskedő és mézárosainak állandó megbízását bírom mely körülmény eleve biztosítja a legnagyobb árakat.

Különös figyelmükbe kívánom ajánlani, hogy elsőrendű fiatal hizlalandó simmenthali és jármos ökröket, tarka és magyar növendék borjúkat, magyar tinó szükségletüket bármily mennyiségben egy nap alatt a legmegtanysosabb árban megszerezhetem. — Egyuttal tudatom a n. é. gazdaközönsséggel, hogy őrül és bárányokra minden időszakban vannak megbízásaim.

Kérem szives megbízásukkal megtisztelni, hogy szolid kiszolgálásomról meggyőződhesenek.

EISLER LIPÓT BUDAPEST, Dob-utca 3. sz. és
SZABADKA, Kölcsey-utca 25l. sz.

bizományos

Schicht-szappan

„szarvas“

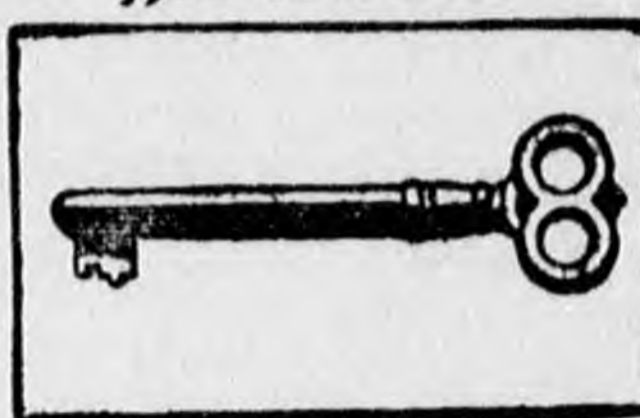
vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Gazdaközönsség figyelmébe!!

Ajánlom kender, kötél, zsinag, zsák és ponyva raktáramat,

hol minden minőségű és nagyságu zsákok, kötelek u. m. istrángok, kö. öfékék stb. kaphatók. Vizmentes takaró ponyvák, nyers és rostáló ponyvák bármily minőségben és nagyságban — fél óra alatt készülnek.

Nagy választék szebbnél szebb lóhálóknban tenniss hálók, függő-ágyak és tornaszerekben

Egyedüli főraktár Szabadka es környékére:

Weitzenfeld Marczell

kender, len, kötél, zsinag, zsák és ponyva áru raktára

Szabadkán, Kovács-utca 294. sz.

Telef. n 190.

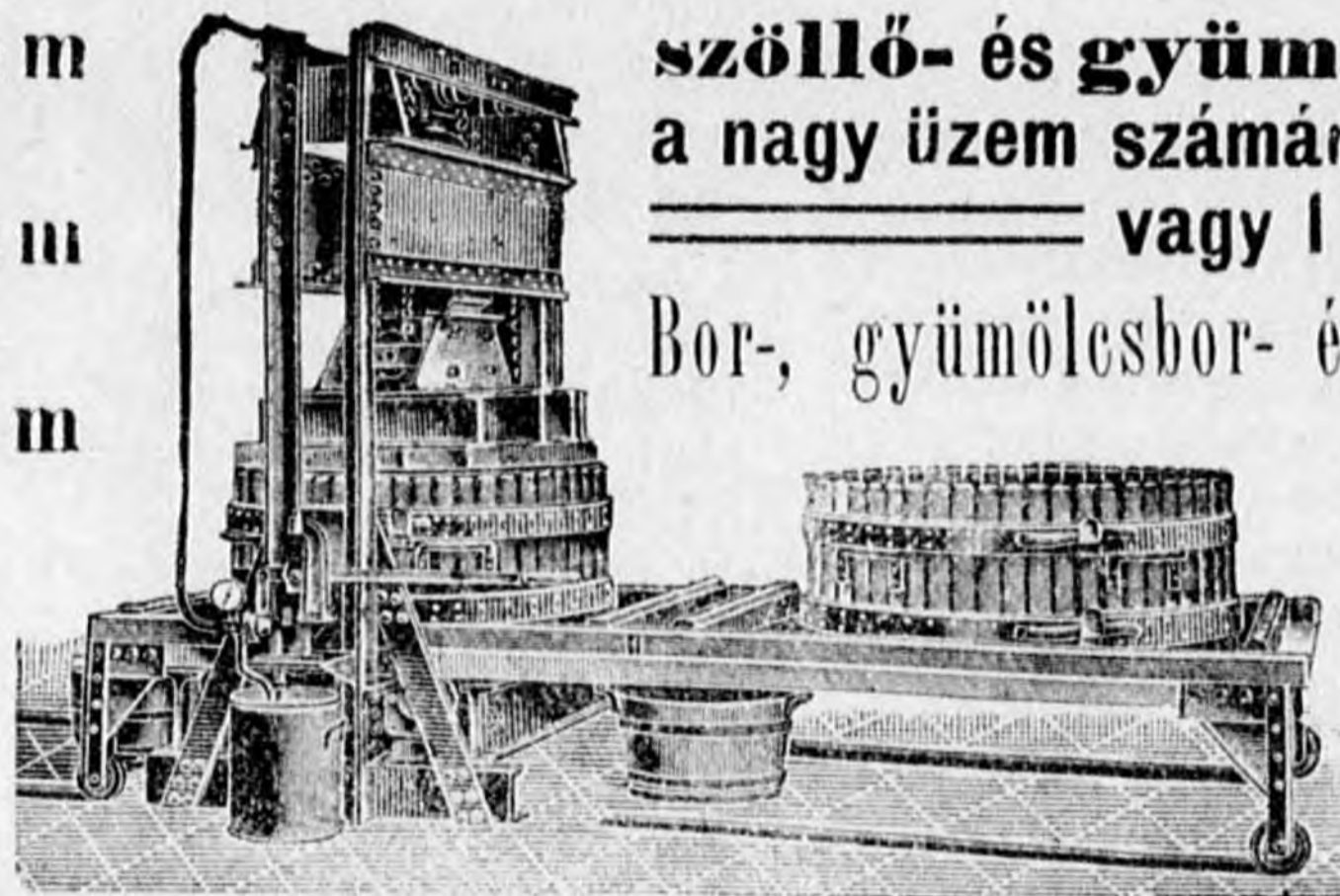
HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
S eged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

hydraulikus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára, 2 kltolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézi hajtásra Hercules-nyomóerő-szerkezettel, fa vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-örlőket,

bogyózógépeket és gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben **Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II/1** különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek.

MORVAI NOVÁK G

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó, márvány mozaik és cémentáru gyár. Vasbetonból épült saját házában, a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkákat, betoncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazzá tétele és gránit-terazó munkák.

Fürdő kádak, viztartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.

Nagy és állandó raktár román és portland csementből.

Nagyban és kicsinyben a hához szállítva legintányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és csement lapokból 1—6 színben, keramit lapok, kőagyagcsövek.

Szabadalmazott asphalt elszigetelő lapok nedvesség ellen. Asphalt papir, stb.

FC ülön oszt ly :

UZLETVEZETO :

Cserépkályha gyári raktár **DÁNIEL A. JÓZSEF**

Bathány-utca.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Kis hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3. sz. Kishirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,
Gabonát,

Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,
Üzleti helyiséget,
Nyaralót,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„**Bácsme gyei Napló**“
kis hirdetési rovatát.

Bácsme gyei Napló
ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor
könyv és papír kereskedésében főtér.

Heumann Mór
könyv és papír kereskedésében főtér.

Krécsi A. Nándor
könyv és papír kereskedésében Deák-u.

Erdélyi D. és Társa
dohány nagyüzete
Kossuth utca

Tenner B.
dohányüzete és látéárú
üzletében Kossuth-u.

Gerber Jakab
dohányüzete és esztergályos
üzletében Kossuth-u.

Spitzer és Klein
fűszer és csemege üzletében
Rudics-u.

Beck Sándor
fűszer és liszt üzlete a
törvényszékkel szemben.

Meznerics József
fűszer és csemege üzletében
honvéd laktanya mellett

Nojsek Géza
fűszer és csemege üzletében
Damjanich és Bercsényi utca sarkán.

Herczi József
fűszer és liszt üzlete
Petőfi-utca sarkán.

PALICSON
Menczel Mihály
fűszer és csemege üzletében

Kiadóhivatalunkoz intézett levelek csakis bélyeggel továbbíthatnak

Édes inasom.

Ne gondolja, hogy megfeledkezek magáról. De hogy felejték, Hanem mindig jobban és jobban... Segéd. 296

Tíz bélyeget küldjön

(10 fillérest), lábizzadáscsökkentő biztosan megszabadul Riesz Halas. 297

Asszonyok, leányok

és utcai lapárúsítók (rikancsok) kedvező feltételek mellett felvétetnek kiadóhivatalunkban 298

Titánia.

Köszönettel vettem nagybecsű sorait, készséggel állok elébe a levelezésnek. Igaz örömmel szolgál, hogy egy olyan nagy kvalifikációval bíró hölgyvel levelezhetek, szívesen levelezem franciául is. Kérném a témát feltenni, melyről hosszasan vitatkozhatunk kis hirdetések rovatában. Maradok ismeretlen tisztelője
Juri. 299

Bem-utca

sarkán egy szépen butorozott szoba, előszobával vagy anélkül kiadó. Cim a kiadóban. 180.

Palicson

több butorozott lakás kiadó, értesítést ad Sztipics és társai cég Szabadkán 120

Fiatal rőfös

kereskedő segé, kezdő fizetéssel és teljes ellátással azonnali belépésre állandó alkalmazást nyer Reiner Mór üzletében Temes-Kubin (Temes m.) 283.

Izletes

e édkosztot nyerhet 2-3 intelligens uri ember egy jobb családnál. Czim a kiadóban. 17.

Egy Wertheim

szekrény és egy álló íróasztal eladó. Megtekinthető VIII. kör J kai-u. 788. Özv. Szabados Jánosnéval. 287.

Keresek 2-3 szobás

lakást hozzátartozó melék helyiségekkel. Cim a kiadóban. 286.

Egy kitünően

képesített fiatal tanító és egy főiskolai hallgató, októberig csekély fizetésért, esetleg ellátásért nevelőnek ajánkozik. Bujtó Ernő, Sopron, Ujteleki-utca 54. 281.

Női kézimunka kereskedés

a legjobb helyen, olcsó házbér, biztos jövedelem Elköltözés végett azonnal eladó. Mefitudható a kiadóhivatalban. 270.

1000 drb

prima bor s hordók eladók. Bpest, V dász fűszerüzlet Damjanich-utca 33 sz. 18

Sporhert

jutányos áron eladó Cim a kiadó an. 230

Háromszori

bekenésre biztosan megszabadul kellemetlen lábizzadástól. Egy korona beküldése ellenében bérmentve Riesz Halas 214.

Rökusban

egy jó forgalmu sarok kor sma ház eladó Fevilágosítás Drenkovits János fűszer üzletében, Kölesei és Vata utca sarok. 199.

Okleveles

izraelita nevelő kereset két leánykához harmadik és negyedik elemi osztályok tanítására. Kézi munka tanítás is kívánatik. Fizetés havi 30 korona és teljes ellátás Rosenberg József tisztartó Rudna, Torontalm. 28.

Borrendelőknék

ingyen küld árjegyzéket Budacsöny vidéki borairól, Balogh Gyula, bortermelő Balaton-Henye 285.

Izr. tanárjelöltet

keresek nevelőül két fiam mellé, egyik első gimnazista, másik 4-ik elemi végzi. Fizetés megegyezés szeri t. Ajánlatot kérek Lichtschein Miksa címére Sajószöged, Borsódmege. 280.

Egy jó családból

való fiu tanulóknak felvétetik Kováts Kálmán fűszerkereskedőnél Szabadkán Wesselényi utca 407. szám. 294

Boroshordók

új és egyszer használt, minden nagyságban, 1904 hiteles mértékkel, igen olcsón kapható Klein Mórnál, Budapest, VII Dob-utca 13. 249

Vetőgép

a legjobb minőségű, azonnal eladó Cim a kiadóban. 143

Uraságokról

evetett, jó állapotban lévő ruhákat jutányosan eladok Cim a kiadóhivatalban 130.

Tanuló leányok

felvétetnek egy helybeli nagy gyárba Cim a kiadóhivatalban. 277

Makulatur

papiros nagy mennyiségben eladó. 16

7 korona 90 fillér

egy finom metszett üvegkészlet, mely 41 darabból áll: 12 vizespohár, 12 boros-, 6 likőrös pohár, 1 vize-üveg, 1 boros-, 1 likőrösüve, 1 csemegetál, 6 csemegetányér. Legfinomabb kivitelben 2 koronával dr gább. Ládáért 60 fillér számítatik Vastuti állomás me jelölendő Bóhm Budapest, VI Hunyadi-tér 1. 243

Gimnáziumban

vagy polgari iskolában megbukott tanulókat javító vagy pótvizsgára kiténő módszer szerint biztos sikerrel előkészít egy érettségét végzett ifju Cim a kiadóban. 132

Magyar remekírók

teljes sorozat, kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 187.

Parafadugaszt

legjobban és legolcsóbban szállít Robicek Adolf, Magyar parafadugaszgyára, Budapest, Nefelejts utca 15. Árjegyzék és minta ingyen. 255.

Villamos

világi ási szerelőt, ki minden tekintetben önállóan az ezen szakmába vágó összes munkálatokat teljesíteni képes Ajánlatok beküldendők Neuberger, Besztercebánya 254

Kistétényben

20 percnyre a budafoki villamos végállomása olgyönyörűen fekvő telek, remek ki áttással eladó Ügynökök díjaztatnak Közeleb i értesítés Maccher Ernőnél, Kistétény, a község háza mellett 292

MOLNÁR TANONCOK

havi 10-20 korona fizetéssel felvétetnek Lengyel gözmalomba. 258.

Nagyobb

fővárosi vállalathoz pénztáros kerestetik 2000 korona óvadékkal. Ajánlatok: „Pénzbeszedő 2000“ j alatt a kiadóhivatalba intézendők 279.

Eladó gyászkocsi.

Egy ujonnan készült gyás kocsi melyet koszorus kocsinak is lehet használni, koszoru állvánnyal együtt jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 166

Kazinczy-utcában

egy jó karban levő ház szabad kézből eladó. 201.

Beszerzési források.

Zentai János

ga dasági gépraktára Szabadkán, volt »Hungária« épület.

Lukács Miklós

vendéglős, Kölcsey-utca 244 Naponta friss ételek és jó italok Tekepálya

Pártos Herman

órás és ékszerész Szabadkán, főtér.

Kuluncsits Balázs

uriszabó üzlete Szabadkán Nemzeti kaszinó épület

Brauchler János és fia

gőzerőre berendezett butor gyár. Állandó butor kiállítás

Dukász Samu

Batthyány-utca Vermes ház, edény piac rőfösáru kereskedés, partie és maradék vétel jutányos áron

90 krért

javit bármily törésű órát 1 évi jótállás mellett Fischer Testvérek szegedi órásk szabadkai fiókja. Üzletvezető Czeizler Lipót Szabadka, Kossuth-utca.

Mindennemü

nyomatványokat a legjutányosabban és a legelsőosztású kivitelben készített Kladek és Hamburger könyvnyomdája Szabadkán.

Weisz János Antal vízvezeték-, villany és gázvezeték felszerelő műhelye Szabadkán, Eötvös utca.

Házi kenyér

kapható. Naponta 2 friss sütés igen olcsó ár mellett Hegedüs Bálint fia Ferenc Deák utca.

Hamburger Sándor

gőzerőre berendezett vegytisztító intézete Szabadkán, Rudics-utca Fehér ház. 104.

Krammer Antal

uri szabó üzlete Szabadkán, főtér.

Kohn Mór

sőrraktára Szabadkán, Damjanich-utca.

Krausz Miksa

bor, sör és szesz nagykereskedő Szabadkán, Petőfi-utca

Karsai Bertalan

első magyar asfalt ipari képviselője Szabadkán, Petőfi-utca.

Kladek Lukacs

építészeti vállalkozó, Szabadkán, Bercsényi és Katona utca sarok.

Kamerer Mihály

bank és váltó üzlete Szabadkán, Kossuth-utca

Lux Pál

temetkezési vállata Szabadkán, Deák-utca sarok.

Morvay Novák G.

cementáru gyára és cserépáru raktára Szabadkán, vasutal szemben.

Versendi Gyula

„Otthon“ kávéháza.

Witmann Károly

„Nemzeti“ kávéháza és étterme Kossuth-utca.

„Pest szálloda“

kávéház és étterem főtér színház épület.

Joó Ferenc

étterme főtér, Nemzeti kaszinó épület.

Ohrman Kálmán

vaskereskedése főtér Rádics ház

Illés Antal

gyógyszertára a „Vörös kereszt“ postával szemben.

Rottmann Imre

vasbutor gyára Szabadkán.

Barth Henrik

férfi és női szabó Szabadkán, Eötvös-utca.

Engler Ignác

vászon, posztó és divat kelme áruháza Szabadkán, főtér

Schlesinger Ferenc huscsarnoka Szabadkán, Vass Ádámmal szemben.

Hermann Frigyes cukrászdája Szabadkán, Kossuth-utca

Kuthy György

huscsarnoka Szabadkán. Deák-utca kis kápolna mellett

Spitzer Ignátz

vendéglője Batthyányi utca

Sugar Béla

uri divatruháza főtér Rádics ház.

Schamburg Gyula és társa uri szabó Szabadkán, Teleki-tér.

Sztantics József

fakereskedése Szabadkán Wesselényi-ut.

Turbók József és társa egyenruha és uri szabó üzlete Szabadkán Kossuth utca.

Tóth József

Polgári szálloda és étterem vasutal szemben.

Pudler Berta

női kalap üzlete Szabadkán, Rudics-utca

Szőllőssy Karoly borbély és fodrász üzlete Szt. István tér.